

Allon Ahk. Den Amerikanske Bærekraft System, 2001 546-51

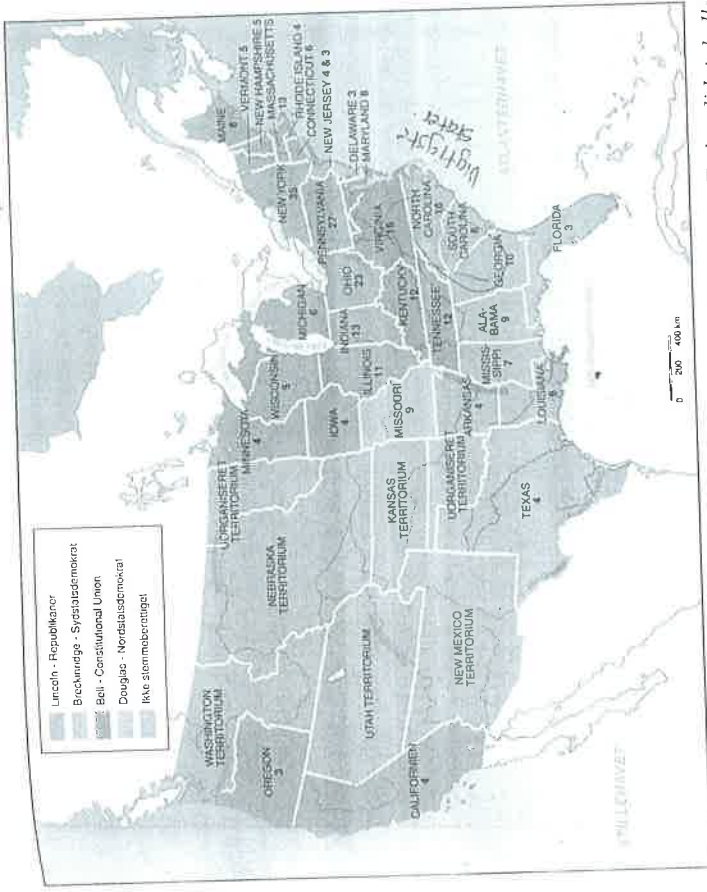
Præsidentvalget 1860

I 1850'erne opstod Det republikanske Parti, som udelukkende havde tilhængere i Nordstaterne. Partiet støttede centralmagtens udbygning, høje toldsatser for at beskytte industrien, og store forbundsstatslige investeringer for at gavne erhvervslivet. Men det var Republikanernes markante modstand mod slaveriet, der i de følgende år blev partiets varemærke. Da Sydstaterne ikke ville afskaffe slaveriet, koncentrede Republikanerne sig om at forhindre slaveriet i at brede sig til territorierne. Især utilfredsheden med Kansas-Nebraska Loven fra 1854 skaffede Republikanerne mange tilhængere.

Slavespørgsmålet kom også til at spille en vigtig rolle for Det demokratiske Parti, som i modsætning til Republikanerne var repræsenteret i hele USA. I midten af 1850'erne var senator Stephen A. Douglas blevet leder af Det demokratiske Parti. Hans ambition var at efterfølge præsident Buchanan ved præsidentvalget i 1860. To forhold kom i vejen for hans politiske planer. Først blev han presset af Republikaneren Abraham Lincoln til at gøre visse indrømmelser over for slavemodstanderne i Norden. Da han viste sig villig til at gå på kompromis i slavespørgsmålet vendte Demokraterne i Syden ham ryggen, og Det demokratiske Parti blev splittet i en sydstats- og en nordstatsfraktion.

Lincoln-Douglas debatten 1858

Både Lincoln og Douglas var fra Illinois, og i 1858 stillede de begge op til senatsvalget. Det førte til en række debatter, som blev afgørende for begge kandidaters politiske fremtid. Lincoln var erklæret slavemodstander og presede Douglas hårdt i debatterne på dette område. Lincoln krævede, at Douglas skulle tage stilling til kontrolversielle sager om slaveriets fremtid, f.eks. Kansas-Nebraska Loven og Dred Scott sagen. Douglas havde selv stemt for alle kompromiser i slavespørgsmålet. Han kunne på grund af den forstærkede modstand mod slaveriet i Nordstaterne ikke indrømme, at hans politik var medvirkende til, at Syden og slaveriet havde sejret totalt med Højesterets afgørelse i Dred Scott sagen. På den anden side var han nødt til offentligt at støtte slaveriet i Syden og retten til at udbrede det til territorierne. Ellers ville han miste slavelilhængernes tillid og stemmer til præsidentvalget to år senere. Douglas vandt valget til Senatet, men fandt ingen vej ud af sit dilemma. For at vinde valget måtte Douglas give så store indrømmelser til slavemodstanderne, at mange slavelilhængere i Syden mistede tilliden til ham. Douglas' forsøg på at gennemføre en kompromisløsning i slavespørgsmålet havde ingen frem-

Præsidentvalget 1860. Tallene angiver valgmandsstemmer for hver stat. En kandidat skulle bruge mindst 152 valgmand for at sikre sig præsidentposten.

for sin egen stat Illinois. Lincoln viste sig at være en god taler og en dreven debator. Han fik hurtigt mange tilhængere i hele Norden, og i 1860 blev han Republikanernes præsidentkandidat.

Præsidentvalget 1860

Fronterne mellem slavelilhængere og -modstandere blev trukket hårdt op, men der var stadig politikere, der mandede til besindighed og anbefalede et kompromis. Ud over Douglas, Lincoln og Breckinridge stillede også John Bell

Resultatet af præsidentvalget 1860

op som præsidentkandidat for et nyt parti, Constitutional Union. Det appellerede især til de folk, der fandt både Demokraterne og Republikanerne for radikale. Partiets hovedpunkt var Unionens bevarelse.

Valgkampen i 1860 blev snart et opgør mellem to partier i henholdsvis Syd og Nord. I Syd var det Bells kompromissøgende Constitutional Union mod Sydstatsdemokraten Breckinridge, som konsekvent støttede slaveriet overalt. I Nord var det den moderate Nordstatsdemokrat Douglas mod Republikaneren og slavemodstanderen Lincoln. Landet var så splittet, at Lincoln slet ikke stillede op i ti Sydstater. Det var heller ikke nødvendigt, for Nordstaterne havde den største befolkning og dermed de fleste valgmandsstemmer. Antallet af valgmandsstemmer bestemtes dengang og stadig i dag af staternes befolkningstal, og alle valgmandsstemmer i en stat tildeles den kandidat, der fik flest stemmer i staten. Det blev klart, at Lincoln kun kunne besejres hvis de tre andre partier kunne samles om en fælles præsidentkandidat, hvilket på forhånd var udelukket. Kun i få stater lykkedes det for Bell og Douglas at samarbejde, men det kunne ikke ændre resultatet af præsidentvalget. Før præsidentvalget i 1856 havde mange i Syden truet med at sprænge Unionen, hvis den Republikanske kandidat vandt. Det havde fået mange til at stemme på Demokraten Buchanan, som vandt valget. De samme trusler blev fremført i 1860, men dels havde Syden truet med løsrivelse i årtier, og dels var flertallet i Norden trætte af at bøje sig for Sydens ultimative krav.

sentanternes Hus i Illinois den 16. juni 1858, trækker Abraham Lincoln linierne skarpt op mellem tilhængere og modstandere af slaveri i amerikansk politik. Baggrunden er konflikten mellem Kansas-Nebraska Loven og Højesterets afgørelse i Dred Scott sagen. Kansas-Nebraska Loven gav folket i territorerne lov til selv at afgøre, om deres kommende stat skulle have slaveri eller ej. Højesteret afgjorde i Dred Scott sagen, at ejendomsretten til slaver ikke måtte forhindre i hverken stater eller territorier. Hvis vi først fandt ud af hvor vi står nu og hvor vi er på vej hen, så kunne vi bedre bedømme hvad vi skal gøre, og

hvordan vi skal gøre det. Det er nu snart fem år siden, at vi indledte en politik, hvis erklærede mål og overbeviste løfte er at stoppe agitationen for slaveri. Under gennemførelsen af denne politik er agitationen for slaveri ikke alene ikke ophørt, men den er konstant forøget. Efter min mening vil den ikke ophøre, før der opstår en krise og den krise er overvundet. "Et hus i splid med sig selv kan ikke bestå". Jeg tror ikke på, at denne regering kan bestå permanent, splittet mellem slavestater og friestater. Jeg forventer ikke, at Unionen går i opløsning; jeg forventer ikke, at huset falder sammen; men jeg forventer, at det holder op med at være i splid

Resultatet af præsidentvalget 1860:

	Alle stater		Nordstaterne		Sydstaterne	
	stemmer	valg-mænd	stemmer	valg-mænd	stemmer	valg-mænd
Lincoln	1.864.735	180	1.838.347	180	26.388	-
De tre andre kandidater samlet	2.821.157	123	1.572.637	3	1.248.520	120
Fusion mellem Bell og Douglas	595.846	-	580.426	-	15.420	-
Douglas	979.425	12	815.857	3	163.568	9
Breckinridge	669.472	72	99.381	-	570.091	72
Bell	576.414	39	76.973	-	499.441	39

TEKST 8:

Abraham Lincolns "House Divided" tale 1858

I 1858 stillede Abraham Lincoln op til Senatet for det nye Republikanske parti i staten Illinois. I denne berømte tale, der blev holdt som afslutningen på Republikanernes statskonvent i Repæ-

med sig selv. Det vil blive helt den ene ting eller helt den anden ting. Enten vil slaveriets modstandere standse dets videre spredning og isolere det der, hvor den offentlige mening kan beroliges, vel vidende, at slaveriet er på vej mod endegyldigt ophør. Eller slaveriets tilhængere vil sprede det, indtil det bliver tilhadt i alle staterne, gamle såvel som nye, i Norden såvel som i Syden. Er der ikke en tendens til den sidstnævnte model?

Lad enhver, der tvivler på det, nøje overveje den nu næsten fuldstændig overvejende kombination – et maskineri, så at sige – sammensat af Nebraska-doktrinen (: Kansas-Nebraska Loven) og Dred Scott afgørelsen. Lad tvivleren overveje ikke kun, hvilket arbejde disse maskineri er egnet til at udøve, og hvor godt egnet, men også udviklingen bag maskineriets konstruktion. Og lad endvidere tvivleren, hvis han formår det, opspore designets tydelighed og samarbejdet mellem maskineriets førende skabere lige fra begyndelsen.

Det nye år 1854 så slaveriet udelukket fra mere end halvdelen af statsforfatningerne og fra det meste af det nationale territorium via Kongressens forbud. Fire dage senere begyndte den kamp, der endte med ophævelsen af Kongressens forbud. Det betød, at hele det nationale territorium var åbent for slaveri.

Abraham Lincoln går herefter over til at tale om følgerne af Højesterets afgørelse i Dred Scott sagen som det næste led i det "maskineri", der skal gøre slaveri lovligt i hele USA:

Princippet i dette maskineris arbejde er:

For det første, at ingen negerslave, som blev importeret som sådan fra Afrika, og ingen efterkommer af en sådan slave, nogensinde kan blive statsborger i nogen stat, i den forstand som det udtryk anvendes i De forenede Staters forfatning. Dette princip er fastsat for, i ethvert tænkeligt tilfælde, at unddrage negeren fra den ret til De forenede Staters forfatning som erklærer, at "Enhver stats borger skal i de forskellige stater være berettiget til de samme rettigheder og friheder, som tilkommer disses borgere"

For det andet, at "i henhold til De forenede Staters forfatning" kan hverken Kongressen eller et territoriums lovgivende forsamling udelukke slaveri fra nogen del af De forenede Staters territorier. Dette princip er fastsat, for at individuelle borgere kan fylde territorierne op med slaver uden fare for at miste dem som ejendom, og dermed forbedre chancerne for permanent slaveri i al fremtid.

For det tredje, at forbundsdomstolene vil overlade det til domstolene i slavestaterne at afgøre, om det at holde slaver i en fri stat gør slaven fri eller ej. Dette princip er ikke fastsat for at blive presset igennem omgående, men hvis det accepteres for en tid og tilsyneladende godkendes af folket ved et valg, så vil det anerkende den logiske konklusion, at hvad Dred Scotts ejer lovligt kan gøre med Dred Scott i den frie stat Illinois, kan enhver anden slaveejer lovligt gøre med én eller tusinde slaver, i Illinois eller i hvilken som helst anden fri stat.

Sideløbende med alt dette og i sam-

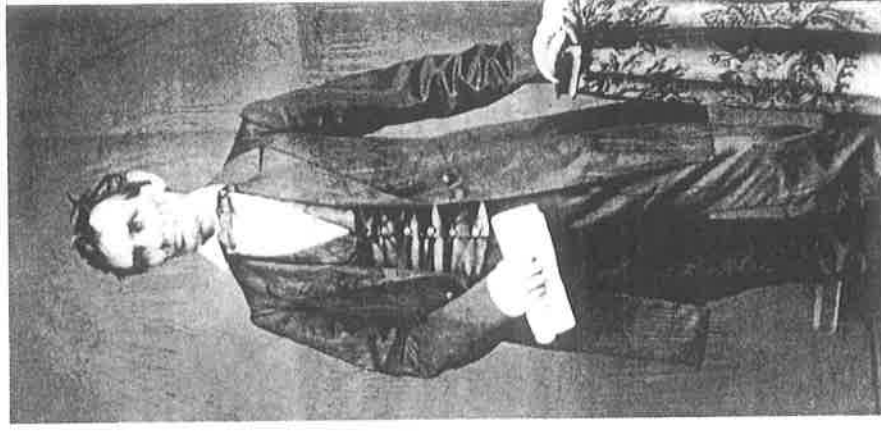
arbejde med det, skal Nebraska-doktrinen, eller hvad der er tilbage af den, hjælpe med til at uddanne og forme den offentlige mening, i det mindste den offentlige mening i Norden, til ikke at tage sig af, om slaveriet får flertal eller ej. Dette viser præcis, hvor vi står nu, og delvis også hvor vi er på vej hen.

TEKST 9:

Debat mellem Abraham Lincoln og Stephen A. Douglas 1858

Som Republikanernes kandidat til Senatsvalget i Illinois debatterede Abraham Lincoln ved en række valg-møder med sin Demokratiske modkandidat og politiske hovedmodstander, den erfarne politiker og debattør Stephen A. Douglas, som senere vandt valget. Slaveriet og dets fremtid var det afgørende tema i alle debatterne. Det følgende er uddrag fra den anden debat den 27. august 1858 og fra den syvende og sidste debat den 15. oktober samme år.

Lincoln spørger Douglas, hvordan han kan forene folkets ret til selv at afgøre, om der skal være slaveri i de nye stater, som vedtaget i Kansas-Nebraska Loven, med Højesterets afgørelse i Dred Scott sagen, der sagde, at slaveriet ikke kunne forbydes noget sted i USA. Douglas svarer, at Højesteret ikke kan afgøre enkeltstaternes holdning til f.eks. slaveri. Hvis befolkningen i en enkeltstat er imod slaveriet, kan det ikke eksistere der, hvad enten det er lovligt eller ej.

Abraham Lincoln, 1858.

Lincoln:

Denne konflikts virkelige stridspunkt – det som presser sig på i ethvert sind – er synspunktet hos en gruppe, som ser slaveriet som en uret, og hos en anden gruppe, som ikke ser det som en uret.

Det synspunkt, der betragter slaveriet i dette land som en uret, er Det republikanske Partis synspunkt. Det er